JAARVERSLAG 2020

Stichting Werkgroep Antibioticabeleid

SWAB - Stichting Werkgroep Antibioticabeleid

P/A Afdeling Infectieziekten, C5-P t.a.v. SWAB, Leids Universitair Medisch Centrum | Postbus 9600 | 2300 RC Leiden
E secretariaat@swab.nl | **W** www.swab.nl | KvK nr. 41261401 | BTW nr. NL805635002B01 | IBAN NL89RABO0147600928

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

Stichting
Werkgroep
Antibioticabeleid

JAARVERSLAG 2020
SWAB

1.3E

Versiedatum:	07 september 2021
Versienummer:	1.3E, definitief
Verantwoordelijk voor vaststelling:	Bestuur SWAB
Contactpersoon:	S. Najaf, beleidsmedewerker

Inhoud

1) Voorwoord 2

1.1 Verantwoording jaarverslag en vaststelling 2

2) Jaarverslag 3

2.1 Algemeen 3

2.1.1 Profiel van de Stichting (doelstelling en werkwijze) 3

2.1.2 Samenstelling dagelijks bestuur, deelnemersraad, en vergaderingen 7

2.1.3 Werkgroep samenstelling en vergaderingen 2

2.2 Activiteiten in 2020 5

2.2.1 Ontwikkelen van Richtlijnen Antibioticabeleid en Nationaal Antibioticaboekje 5

- Deelactiviteit A1 - Ontwikkelen van Richtlijnen Antibioticabeleid 5
- Deelactiviteit A2 - Nationaal antibioticaboekje SWAB-ID 6

2.2.2 Antimicrobial Stewardship 7

- Deelactiviteit B1 - Antimicrobial Stewardship 7
- Deelactiviteit B2 - Communicatie Resistentie en Antibioticabeleid 8

2.2.3 Werkgroep Antibioticaresistentie 9

2.2.4 Surveillance Antibioticagebruik in Nederland 10

- Deelactiviteit D1 - Surveillance Antibioticagebruik in Nederland 10

2.2.5 Beleidsvorming en sturing SWAB 11

- Deelactiviteit E1 - Werkzaamheden dagelijks bestuur 11

2.2.6 NethMap 13

- Deelactiviteit F1 - Eindredactie NethMap met CIb 13

3) Samenvatting & milestones: terugblik en vooruitkijken naar de nabije toekomst 14

4) Bijlagen 16

- Bijlage A - Bijzondere activiteiten & prestaties in 2020 16
- Bijlage B - Aankondiging SWAB Webinar op 18 november 2020 16
- Bijlage C - Aankondiging A-team meeting op 02 december 2020 16

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

1) Voorwoord

1.1 Verantwoording jaarverslag en vaststelling

In het jaarverslag 2020 verantwoordt de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid zich over de uitgevoerde taken. Uitgangspunt voor deze verantwoording is de begroting van de Stichting voor 2020. De tekst is samengesteld door het dagelijks bestuur, aangevuld met informatie en beschrijvingen geleverd door de werkgroepen. De coördinatie van de totstandkoming van het jaarverslag werd uitgevoerd door de secretaris en beleidsmedewerker van de Stichting.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2) Jaarverslag

2.1 Algemeen

2.1.1 Profiel van de Stichting (doelstelling en werkwijze)

De Stichting Werkgroep Antibiotica Beleid (SWAB) is in 1996 opgericht op initiatief van de Vereniging voor Infectieziekten (VIZ), de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuisapothekers (NVZA). Inmiddels is de vertegenwoordiging uitgebreid met meerdere verenigingen, en heeft de Nederlandses Internisten Vereniging (NIV), vertegenwoordigd door de Nederlandse Vereniging voor Internist-Infectiologen (NVII), de VIZ vervangen (zie onder punt 2.1.2). De Stichting bestaat uit een dagelijks bestuur, een deelnemersraad en meerdere werkgroepen. De SWAB beoogt het rationeel gebruik van antimicrobiële middelen in Nederland verder te ontwikkelen teneinde de kwaliteit van zorg verder te verbeteren en duurzaam inzet van deze middelen te borgen. Dit houdt in een bijdrage aan beperking van resistentie te leveren en de kosteneffectiviteit te verhogen.

De doelstellingen van de Stichting zijn:

1. De resistentie van micro-organismen tegen antimicrobiële middelen door een doelmatig antibioticagebruik te beheersen en zo mogelijk terug te dringen, en daardoor bij te dragen aan de verantwoorde en kwalitatief optimale zorg voor patiënten.
2. En verder al hetgeen hiermee in de ruimste zin verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De Stichting tracht dit doel onder meer te bereiken door de kwaliteit en doelmatigheid van de antibioticagebruik in Nederland en daarbuiten te bevorderen, waarbij de Stichting zich zal richten op de volgende hoofdactiviteiten:

- Het al dan niet in samenwerking met andere organisaties voorbereiden en op schrift stellen van consensusrichtlijnen voor het antibioticabeleid in Nederland en daarbuiten;
- Het stimuleren van en bijdragen aan surveillance-activiteiten ten aanzien van de resistentieontwikkelingen onder pathogene micro-organismen en van de omvang van antibioticagebruik bij mensen, dieren en planten;
- Het evalueren van de kwaliteit van het gebruik van antimicrobiële middelen in Nederland en daarbuiten;
- Het bevorderen van de implementatie van richtlijnen en voorschriften ten aanzien van het gebruik van antimicrobiële middelen;
- Het bijdragen aan de informatievoorziening en educatie ten aanzien van het voorkomen van antibioticaresistentie in relatie tot het gebruik van deze geneesmiddelen door middel van het organiseren van symposia, het opzetten en beheren van een databank met betrekking tot dit onderwerp en andere activiteiten die dit doel kunnen dienen;
- Het stimuleren van en bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek naar de relaties tussen antibioticagebruik en het ontstaan dan wel de verspreiding van resistente micro-organismen en hun resistentiemechanismen.

De Stichting heeft geen commerciële doelen en beoogt niet het maken van winst.

Om de kwaliteit en de doelmatigheid van het voorschrijven van antibiotica te bevorderen, richt de SWAB zich op onderstaande activiteiten. De plannen en activiteiten van het lopende jaar zijn terug te vinden in de jaarplanning en het draaiboek, de uitgevoerde activiteiten van de afgelopen jaren zijn weergegeven in het jaarverslag. Om onze doelstellingen adequaat uit te kunnen voeren moet er veel werk verzet worden. De Stichting bestaat daarom uit een bestuur, deelnemersraad en diverse werkgroepen. De kernactiviteiten zijn ondergebracht in de diverse werkgroepen met ieder hun eigen doelstelling en verantwoordelijkheden.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

❖ Antimicrobial Stewardship

De SWAB ondersteunt de implementatie van Antimicrobial Stewardshipprogramma's in Nederlandse ziekenhuizen. De SWAB werkgroep 'Antimicrobial Stewardship' faciliteert A-teams in de Nederlandse ziekenhuizen in hun taak om de kwaliteit van antimicrobiële middelen te meten en te verbeteren. Concreet gebeurt dit door verschillende activiteiten, waaronder het verzorgen van scholing, het beschikbaar stellen van praktische informatie, het stimuleren van de uitwisseling van 'best practices' tussen ziekenhuizen en het helpen bij het verkrijgen van spiegelinformatie over de kwaliteit van het gebruik van antimicrobiële middelen. Klik hier om naar de SWAB webpagina voor Antimicrobial Stewardship te gaan.

❖ Educatie & nascholing

De SWAB organiseert en ondersteunt onderwijs voor medische professionals op het gebied van adequaat en doelmatig antibioticagebruik. Door de kwaliteit van het antibioticagebruik in Nederland te optimaliseren, streeft zij er naar een bijdrage te leveren aan de beheersing van resistentie-ontwikkeling en aan kostenbeperking. Accreditatie voor dit onderwijs wordt aangevraagd bij de beroepsverenigingen van de betrokken doelgroepen. Klik hier om naar de SWAB webpagina voor Educatie & Nascholing te gaan.

Nascholing georganiseerd door de SWAB

- SWAB-symposium (éénmaal per jaar)
- SWAB webinar (éénmaal per jaar)
- Nationale SWAB A-team meeting (éénmaal per jaar)
- A-team ondersteunerscursus (3 modules). Bedoeld voor verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten, deskundigen infectiepreventie of andere niet-medici die starten of net werkzaam zijn als ondersteuner voor het A-team. Klik hier voor meer informatie.

Onderwijs georganiseerd in nauwe samenwerking met de SWAB

- SWAB Basismodule Antibioticagebruik (1 dag)
- International Masterclass Antibiotic Stewardship (5 dagen)
- Cursus Antibioticagebruik in de Praktijk (3 dagen)

❖ NethMap

NethMap is een jaarlijks rapport dat een overzicht geeft van de stand van zaken met betrekking tot het gebruik van antibiotica en resistentie daartegen in de meest voorkomende en voor de mens ziekmakende bacteriën en schimmels in Nederland. NethMap wordt gezamenlijk uitgegeven met MARAN (Monitoring of Antimicrobial resistance and antibiotic usage in animals in the Netherlands), waarin de gegevens t.b.v. de dierhouderij worden gerapporteerd. De eindredactie van NethMap wordt gevormd door een vertegenwoordiger van het CIb (RIVM) en een vertegenwoordiger van de SWAB. Tezamen vormt dit de geïntegreerde rapportage t.a.v. resistentie en gebruik bij mens en dier in Nederland. Klik hier om naar de SWAB webpagina voor NethMap te gaan.

❖ Richtlijnen

De SWAB ontwikkelt richtlijnen voor het doelmatig gebruik van antimicrobiële middelen voor volwassenen in het ziekenhuis met als doel het antibioticabeleid te optimaliseren en bijkomend een bijdrage te leveren aan kosteneffectiviteit en de beheersing van resistentieontwikkeling. De richtlijnen dienen als leidraad voor de commissies die antibioticaformularia opstellen in ziekenhuizen. Voor de huisartsenpraktijk zijn er aparte richtlijnen door de beroepsgroep zelf opgesteld (NHG Standaarden). Klik hier om naar de webpagina van de SWAB richtlijnen te gaan.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

❖ **Surveillance antibioticagebruik**

Surveillance van antibioticagebruik omvat het verzamelen, interpreteren en verspreiden van gegevens over antibioticagebruik. Inzicht in het gebruik van antibiotica is nodig om het verband tussen resistentieontwikkeling en antibioticagebruik te kunnen bestuderen. Binnen de SWAB is de Werkgroep Surveillance Antibioticagebruik opgericht. Deze werkgroep heeft tot doel een structurele surveillance van humaan antibioticagebruik in Nederland te organiseren en interpreteert de werkgroep het antibioticagebruik. Het betreft de surveillance van antibioticagebruik in de extramurale- en intramurale sector. Klik hier om naar de SWAB webpagina Surveillance Antibioticagebruik te gaan.

❖ **Surveillance antibioticaresistentie/Richtlijnen Gevoeligheidsbepalingen (CRG)**

Surveillance is het doorlopend verzamelen en analyseren van gegevens over resistentie van bacteriën voor antibiotica. De laboratoria waar de kweken van patiënten met infecties worden verwerkt, houden bij welke bacteriën veel voorkomen en voor welke antibiotica ze gevoelig zijn. Zo kan worden opgemerkt welke bacteriën ongevoelig worden voor welke middelen en of er infecties voorkomen met andere bacteriën. Met deze gegevens kunnen maatregelen genomen worden om antibioticaresistentie te voorkomen en kunnen artsen het juiste antibioticum voorschrijven. Door de voortdurende terugkoppeling kan het effect van de genomen maatregelen beoordeeld worden. In 1997 heeft de SWAB de werkgroep Surveillance Antibioticaresistentie opgericht. Deze werkgroep heeft tot doel het stimuleren en coördineren van resistentiesurveillance programma's en het bijdragen aan de informatievoorziening over resistentieontwikkeling. Klik hier om naar de SWAB webpagina Surveillance Antibioticaresistentie/Richtlijnen Gevoeligheidsbepalingen (CRG)

❖ **SWAB-ID**

Sinds juni 2006 is SWAB-ID, het nationale elektronische antibioticaboekje van de SWAB, toegankelijk via www.swabid.nl. Hierin worden adviezen gegeven voor therapie en profylaxe van de gangbare infectieuze ziektebeelden, en waarin ook de belangrijkste eigenschappen van alle antimicrobiële middelen te vinden zijn. De antibiotische adviezen per ziektebeeld zijn zoveel mogelijk gebaseerd op bestaande, nationale, evidence-based richtlijnen. Het SWAB-ID bevat derhalve de geaggregeerde kennis betreffende de te voeren antimicrobiële behandeling in Nederland. Middels het nationale elektronische antibioticaboekje is deze kennis overal, ongelimiteerd en kosteloos beschikbaar. In januari 2019 is de nieuwe editie 3.0 gelanceerd. Naast een deel voor volwassen patiënten is er ook een deel voor kinderen. Het kinderdeel is samengesteld door de werkgroep antibioticabeleid bij kinderen, onderdeel van de sectie pediatrische infectieziekten en immunologie (SPII) van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde. De werkgroep werkt aan het ontwikkelen en up-to-date houden van het web-based nationale antibioticaboekje SWAB-ID ten behoeve van intramurale toepassing, met als doel het antibioticabeleid te optimaliseren. Klik hier om naar de SWAB webpagina voor het SWAB-ID te gaan.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

❖ SWAB-affiliatie

De SWAB stimuleert onderzoek op het gebied van antibiotica. Nederlandse onderzoeksprojecten op dit gebied kunnen door de SWAB met haar expertise en netwerk ondersteund worden. De SWAB heeft geen eigen budget voor financiering van onderzoeksprojecten.

❖ SWAB adviezen over actuele antibioticabeleid vraagstukken

Regelmatig brengt de SWAB adviezen uit over actuele antibioticabeleid en actuele vraagstukken.
Deze vraagstukken komen niet zelden voort uit plots ontstane tekorten aan antibiotica, of nieuwe inzichten in de diagnostiek en behandeling van infectieziekten. Adviezen worden zorgvuldig samengesteld door experts in overleg met het dagelijks bestuur en gecommuniceerd via onze website. Klik hier om naar de SWAB webpagina te gaan met een overzicht van de meest recente SWAB adviezen.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.1.2 Samenstelling dagelijks bestuur, deelnemersraad, en vergaderingen

❖ **Het dagelijks bestuur**

- dr. M.G.J. de Boer, voorzitter, internist-infectioloog, LUMC te Leiden
- Prof. dr. B. Sinha, secretaris, arts-microbioloog, UMCG te Groningen
- dr. P.D. van der Linden, penningmeester, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog, Tergooi ziekenhuis te Hilversum

❖ **Deelnemersraad**

- Vanuit de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV): dr. J. ten Oever, dr. J.J. Oosterheert, dr. K.C.E. Sigaloff, Prof. dr. A. Verbon.
- Vanuit de Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM): dr. M.B. Ekkelenkamp, dr. E. Kolwijck (vanaf 25 juni 2020), dr. D.C. Melles (tot 04 februari 2020), dr. C.M. Verduin, dr. N.J. Verkaik.
- Vanuit de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA): dr. E.M.W. van de Garde, dr. B.C.P. Koch, dr. S. Natsch, Prof. dr. D. Touw.
- Vanuit de Veterinaire Werkgroep Surveillance van Antibioticumgebruik en Antimicrobiële Resistentie (KNMvD): dr. E.M. Broens (vanaf 11 september 2020), Prof. dr. J.A. Wagenaar (tot januari 2020).
- Vanuit het Nederlandse Huisartsen Genootschap (NHG): Prof. dr. Th.J.M. Verheij.
- Vanuit de Nederlandse Intensivisten Vereniging (NVIC): dr. C.H.S.B. van den Berg.
- Vanuit de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK): dr. G.J.A. Driessen, dr. T.F.W. Wolfs.
- Vereniging van specialisten ouderengeneeskunde (Verenso): Prof. dr. C.M.P.M. Hertogh.
- Toehoorder namens het CIb/RIVM: dr. S. David, dr. M.G. Mennen (tot juli 2020).
- Voorzitter Commissie richtlijnen SWAB (agendalid): Prof. dr. Jan Prins.

❖ **Beleidsmatige ondersteuning**

- Mw. S. Najaf

❖ **Secretariële ondersteuning**

- Mw. C. van der Linden-Wusten (vanaf november 2020)

Vergaderingen van de deelnemersraad met het dagelijks bestuur vonden plaats op:

- 06 februari 2020
- 25 juni 2020
- 11 september 2020
- 10 december 2020

Vergaderingen van het dagelijks bestuur vonden plaats op:

- 10-01-2020
- 24-01-2020
- 06-02-2020
- 13-03-2020
- 03-04-2020
- 17-04-2020
- 08-05-2020
- 26-05-2020
- 12-06-2020
- 25-06-2020
- 10-07-2020
- 28-08-2020
- 11-09-2020
- 29-09-2020
- 13-10-2020
- 27-10-2020
- 10-11-2020
- 24-11-2020
- 10-12-2020
- 22-12-2020

Voor vergaderingen van het dagelijks bestuur met andere stakeholders: zie hoofdstuk 2.2.5 bij deelactiviteit E1.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.1.3 Werkgroep samenstelling en vergaderingen

❖ **Commissie Richtlijnen**

- Prof. dr. J.M. Prins, voorzitter, internist-infectioloog, Amsterdam UMC te Amsterdam
- dr. C.H.S.B. van den Berg, intensivist/internist-infectioloog, UMC Groningen te Groningen
- dr. A. van der Bij, lid vanaf mei 2020, arts-microbioloog, Diaconessenhuis te Utrecht
- dr. B.C.P. Koch, lid vanaf mei 2020, ziekenhuisapotheker, Erasmus MC te Rotterdam
- dr. J.J. Oosterheert, internist-infectioloog, UMC Utrecht te Utrecht

Vergaderingen vonden plaats op:

- 19-08-2020
- 18-11-2020

❖ **NethMap eindredactie**

- dr. C.M. Verduin, voorzitter, arts-microbioloog, PAMM te Veldhoven
- dr. ir. S.C. de Greeff, epidemioloog, RIVM te Bilthoven
- dr. A.F. Schoffelen, internist-infectioloog, RIVM te Bilthoven

Vergaderingen vonden plaats op:

- 09-01-2020

❖ **Redactieraad SWAB-ID**

- Prof. dr. J.M. Prins, voorzitter, internist-infectioloog, Amsterdam UMC te Amsterdam
- dr. H.I. Bax, internist-infectioloog, Erasmus MC te Rotterdam
- dr. M.P. Bauer, lid tot augustus 2020, internist-infectioloog, LUMC te Leiden
- drs. E. de Jong, lid vanaf augustus 2020, arts-microbioloog, Slingeland Ziekenhuis te Doetinchem
- drs. M.M.C. Lambregts, lid vanaf augustus 2020, internist-infectioloog, LUMC te Leiden
- dr. M.A. Leverstein-van Hall, arts-microbioloog, Alrijne Ziekenhuis, Leiderdorp
- dr. P.D. van der Linden, ziekenhuisapotheker/klinisch epidemioloog, Tergooi Ziekenhuis te Hilversum
- dr. D.C. Melles, arts-microbioloog, Meander Medisch Centrum, Amersfoort
- dr. S. Natsch, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog, Radboudumc te Nijmegen
- drs. F.W. Sebens, arts-microbioloog, Deventer ziekenhuis te Deventer
- dr. T.F.W. Wolfs, kinderarts-infectioloog/immunoloog, UMC Utrecht te Utrecht

❖ **Werkgroep Antimicrobial Stewardship**

- dr. J. ten Oever, voorzitter, internist-infectioloog, Radboudumc te Nijmegen
- S. Balder, verpleegkundig specialist infectieziekten, Antoni van Leeuwenhoek te Amsterdam
- dr. E.C.H. Boel, lid tot maart 2020, arts-microbioloog, UMC Utrecht te Utrecht
- I. Groothuis, verpleegkundige, UMC Utrecht te Utrecht
- dr. R.M. van Hest, ziekenhuisapotheker, Amsterdam UMC te Amsterdam
- Prof. dr. M.E.J.L. Hulscher, Radboudumc te Nijmegen
- dr. P.D. van der Linden, ziekenhuisapotheker/klinisch epidemioloog, Tergooi ziekenhuis te Hilversum
- Prof. dr. J.M. Prins, internist-infectioloog, Amsterdam UMC te Amsterdam
- dr. J. Schouten, internist-intensivist, Radboudumc te Nijmegen
- dr. K.C.E. Sigaloff, internist-infectioloog, Amsterdam UMC te Amsterdam
- Prof. dr. B. Sinha, arts-microbioloog, UMC Groningen te Groningen
- Prof. dr. A. Verbon, internist-infectioloog, Erasmus MC te Rotterdam

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

- dr. C.M. Verduin, arts-microbioloog, PAMM te Veldhoven
- Prof. dr. H.F.L. Wertheim, arts-microbioloog, Radboudumc te Nijmegen
- dr. T.F.W. Wolfs, kinderarts-infectioloog/immunoloog, UMC Utrecht te Utrecht

Vergaderingen vonden plaats op:

- 06-02-2020
- 08-09-2020

❖ **Werkgroep Bacteriophagen**

Ondanks meerdere inspanningen is het niet gelukt om een geschikte voorzitter te vinden. Het bestuur en de deelnemersraad hebben besloten de werkgroep tot nader order op te heffen.

❖ **Werkgroep Surveillance antibioticagebruik**

- dr. S. Natsch, voorzitter, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog, Radboudumc te Nijmegen
- dr. E.M.W. van de Garde, lid tot maart 2020, UHD, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog/epidemioloog, Antonius Ziekenhuis te Nieuwegein en Universiteit Utrecht
- drs. B.J.C. Hendriks, ziekenhuisapotheker, LUMC te Leiden
- dr. N.G.L. Jager, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog, Radboudumc te Nijmegen
- drs. P.A.G. de Klaver, ziekenhuisapotheker, Máxima Medisch Centrum te Eindhoven
- dr. T.B.Y. Liem, ziekenhuisapotheker/klinisch farmacoloog, UMC Utrecht te Utrecht
- dr. P.D. van der Linden, ziekenhuisapotheker/klinisch epidemioloog, Tergooi ziekenhuis te Hilversum
- drs. M. Lourens, openbaar apotheker, Malden
- drs. M.M.B. Roukens, wetenschappelijk medewerker, Radboudumc te Nijmegen
- dr. A.W. van der Velden, UHD molecular biology en medical science, UMC Utrecht te Utrecht
- drs. M. Sijbom, lid vanaf november 2020, huisarts te Voorburg en onderzoeker LUMC te Leiden

Vergaderingen vonden plaats op:

- 19-03-2020
- 17-11-2020

❖ **Werkgroep Surveillance antibioticaresistentie/Commissie Richtlijnen Gevoeligheidsbepalingen (CRG)**

- dr. C.M. Verduin, voorzitter, arts-microbioloog, PAMM te Veldhoven
- dr. L. van Balen, arts-microbioloog, Maastricht UMC te Maastricht
- drs. M.S. Berends, promovendus microbiële epidemiologie, medisch data-onderzoeker, UMC Groningen & Certe te Groningen
- dr. M.B. Ekkelenkamp, lid vanaf januari 2020, arts-microbioloog, UMCU te Utrecht
- dr. ir. S.C. de Greeff, epidemioloog, RIVM te Bilthoven
- dr. E. Kolwijck, arts-microbioloog, Radboudumc te Nijmegen
- dr. D.C. Melles, arts-microbioloog, Meander MC te Amersfoort
- dr. N.J. Verkaik, arts-microbioloog, ErasmusMC te Rotterdam
- dr. A.F. Schoffelen, internist-infectioloog, RIVM te Bilthoven
- Prof. dr. C. Schultsz, arts-microbioloog, Amsterdam UMC

Vergaderingen vonden plaats op:

- 29 juni 2020

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

- **Vertegenwoordiging namens de SWAB:**
  - dr. J. ten Oever bij het Zinnige-Zorg project Onderste luchtweginfectie en pneumonie van Zorginstituut Nederland
  - Prof. dr. W.J. Wiersinga tot september 2020 bij het Zinnige-Zorg project Onderste luchtweginfectie en pneumonie van Zorginstituut Nederland
  - dr. T. Siebers bij het ROC (Richtlijn Ontwikkel Commissie) Antibioticumgebruik in de mondzorgpraktijk van het KIMO (Kennisinstituut Mondzorg)

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2 Activiteiten in 2020

2.2.1 Ontwikkelen van Richtlijnen Antibioticabeleid en Nationaal Antibioticaboekje

Doelstelling: Ontwikkelen, up-to-date houden, beschikbaar maken en houden van Richtlijnen Antibioticabeleid en Nationaal Antibioticaboekje, ten behoeve van intramurale toepassing.

- Deelactiviteit A1 - Ontwikkelen van Richtlijnen Antibioticabeleid

Werkzaamheden	Beoogd resultaat	Behaald resultaat
1. Coördinatie Commissie Richtlijnen.	1. Richtlijnen zijn geformeerd volgens opgegeven specificaties en criteria.	1. Commissie Richtlijnen ziet toe op uitvoering van richtlijnprogramma volgens het vastgestelde format voor Richtlijnontwikkeling.
2. Herziening richtlijn acute infectieuze diarree (jaar 1, totaal 2 jaar).	2. De richtlijn wordt herzien waar nodig. Selectie van hoofdstukken, aanvullend literatuuronderzoek zijn gereed.	2. Richtlijnwerkgroep is gestart.
3. Onderhoud richtlijn peri-OK profylaxe.	3. Van nog ontbrekende onderdelen (tenminste 3 specialismen) is het profylaxe advies aan de richtlijn toegevoegd.	3. Richtlijn op dit moment actueel (zie toelichting hieronder).
4. Herziening richtlijn behandeling urineweginfecties (jaar 3).	4. Richtlijn gepubliceerd.	4. Richtlijn vastgesteld door SWAB bestuur & deelnemersraad en gepubliceerd op SWAB website.
5. Richtlijn handelswijze bij vermoeden antibioticum-allergie (jaar 2).	5. Het literatuuronderzoek is afgerond, de hoofdstukken zijn in concept gereed.	5. Literatuuronderzoek is afgerond en hoofdstukken zijn in concept gereed.
6. Richtlijn koorts bij neutropenie (jaar 2).	6. Het literatuuronderzoek is afgerond, de hoofdstukken zijn in concept gereed.	6. Literatuuronderzoek is afgerond en hoofdstukken zijn in concept gereed.
Activiteit A1.7, A1.8 en A1.9 zijn extra uitgevoerde activiteiten. 7. Leidraad medicamenteuze behandeling voor patiënten met COVID-19.	7. Leidraad is opgesteld en gepubliceerd.	7. Leidraad is opgesteld, gepubliceerd en wordt up to date gehouden door redactiegroep.
8. COVID-19 addendum op de SWAB CAP richtlijn.	8. Addendum is opgesteld en gepubliceerd.	8. Addendum is opgesteld, vastgesteld door SWAB bestuur & deelnemersraad en gepubliceerd op SWAB website.
9. COVID-19 addendum op de SWAB schimmelrichtlijn.	9. Addendum is opgesteld en gepubliceerd.	9. Addendum is opgesteld, vastgesteld door SWAB bestuur & deelnemersraad en gepubliceerd op SWAB website.

- Korte toelichting van de uitvoering

De definitieve richtlijnen ‘Sepsis’ en ‘Urineweginfecties’ zijn in resp. september 2020 en december 2020 vastgesteld door het SWAB bestuur en de deelnemersraad en gepubliceerd op de SWAB website. In 2019 is aangevangen met de richtlijnen ‘Handelswijze bij antibioticum-allergie’ en ‘Koorts bij neutropenie’ (punten 5 en 6). De richtlijn ‘Peri-OK profylaxe’ is op dit moment actueel (punt 3). Alleen moet er nog een hoofdstuk in samenwerking met de oogartsen worden toegevoegd, dit is niet gelukt om in 2020 volledig te realiseren. Het hoofdstuk zal in 2021 toegevoegd worden.

In verband met de COVID-19 pandemie zijn er een aantal extra activiteiten uitgevoerd die te maken hebben met de SARS-CoV-2 uitbraak, maar niet waren opgenomen in de aanvraag van de instellingssubsidie 2020. Hiervoor heeft de SWAB in december 2020 – na overleg met het RIVM – een brief gestuurd naar Mw. S. David (RIVM) met een toelichting van de aangepaste activiteiten m.b.t. de instellingssubsidie 2020. De SWAB

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

is inmiddels verantwoordelijk voor de Leidraad behandeling COVID: 'Medicamenteuze behandeling voor patiënten met COVID-19 (infectie met SARS–CoV-2)' (punt 7), welke zeer frequent ge-updatet wordt, en zijn er COVID-specifieke addenda geschreven bij de SWAB richtlijnen 'CAP' en 'Schimmelinfecties' (resp. punten 8 en 9).

- Deelactiviteit A2 - Nationaal antibioticaboekje SWAB-ID

Werkzaamheden	**Beoogd resultaat**	**Behaald resultaat**
1. Redactie nationaal Antibioticaboekje: Onderhoud en verdere ontwikkeling SWAB-ID 3.0; tevens hosting (landelijke versie).	1. Functionerend digitaal nationaal Antibioticaboekje (SWAB-ID 3.0) met ±35 lokale versies. Redactie SWAB-ID (ook kinderen).	1. Uitgevoerd zoals gepland, met inhoudelijke updates in jan, juni, aug, sept, en dec 2020.
2. Onderhoud en hosting SWAB-ID.	2. Idem.	2. Uitgevoerd zoals gepland.
3. Bijdrage ziekenhuizen SWAB-ID.	3. Idem.	3. Zoals gepland.
4. Reservering nieuwe updates SWAB-ID-software.	4. Idem.	4. Update software en uitbreiding van een aantal modaliteiten (gebruikerswensen) in december 2020.

- Korte toelichting van de uitvoering

SWAB-ID 3.0 heeft eind 2019 het huidige SWAB-ID 2.0 vervangen. De migratie van de lokale sites naar versie 3.0 was een zeer omvangrijk karwei, maar is eind december 2019 succesvol afgerond. In de loop van 2020 zijn een aantal inhoudelijke updates geweest, o.a. naar aanleiding van nieuwe SWAB richtlijnen en een nieuwe richtlijn van de Nederlandse Vereniging voor Parasitologie. Eind 2020 zijn, na inventarisatie van gebruikerswensen, een aantal extra technische modaliteiten mogelijk gemaakt. Ook in 2020 zijn er weer een aantal nieuwe sites aangesloten als abonnee, waardoor het overgrote deel van de Nederlandse ziekenhuizen, inclusief de ziekenhuizen in de Antillen, nu gebruik maakt van SWAB-ID als platform voor het lokale web-based antibioticumboekje. Tevens is de landelijke versie op internet vrij beschikbaar voor elk ziekenhuis.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2.2 Antimicrobial Stewardship

Doelstelling: Implementatie van richtlijnen voor rationeel antibioticagebruik en begeleiden van Antimicrobial Stewardship in Nederlandse ziekenhuizen.

- Deelactiviteit B1 - Antimicrobial Stewardship

Werkzaamheden	Beoogd resultaat	Behaald resultaat
1. Antimicrobial Stewardship monitor (AMSM).	1. Participatie 15 ziekenhuizen, inventarisatie A-team activiteiten.	1. Inventarisatie A-team activiteiten en barrières voor functioneren: respons van 37 ziekenhuizen (51% van alle ziekenhuizen) ontvangen en geanalyseerd. Dit jaar in samenwerking met Zorginstituut Nederland. 10 ziekenhuizen hebben overeenkomst voor AMSM getekend; concrete gesprekken met in totaal 15 ziekenhuizen zijn gaande. De datadictionary is vereenvoudigd en bestaat uit twee datasets om participatie te vergemakkelijken. Op papier is het interactieve dashboard voor het terugkoppelen van spiegelinformatie vormgegeven. Verschillende ziekenhuizen hebben praktische ondersteuning gekregen bij de data-extractie.
2. A-team ondersteuners.	2. Bijeenkomst A-teamondersteuners organiseren.	2. Op 02-12-2020 is deze digitaal georganiseerd waaraan 17 A-team ondersteuners participeerden. De bijeenkomst is zeer gewaardeerd door de aanwezige A-team ondersteuners.
3. A-team meeting.	3. A-team terugkomdag 2020 organiseren.	3. Op 02-12-2020 is deze digitaal georganiseerd waaraan 91 A-teamleden participeerden, en is beoordeeld met een 8,1.
4. Coördinatie werkgroep Antimicrobial Stewardship. Coördinatie, implementatie en continue evaluatie van Introductie Antimicrobial Stewardship in de Nederlandse ziekenhuizen.	4. Coördinatie werkgroep.	4. Door contact met A-teams (persoonlijk, mails, A-team meeting, nieuwsbrief, website) staan we in verbinding met de A-teams en zoeken we doorlopend naar mogelijkheden om A-teams te helpen met hun taak, zoals beschreven bij de individuele punten. Activiteiten die verricht zijn: - SWAB-praktijkgids met toolbox & forum: de website is inhoudelijke up-to-date gehouden. Dit jaar is er toevoeging gedaan op het gebied van OPAT (in de vorm van een praktijkgids). - Nationale A-team register (online/website): er is een werkzame module gemaakt op de website en in MailChimp, zodat we A-team gemakkelijk kunnen bereiken. - Digitale A-team nieuwsbrief: er is 1 nieuwsbrief verstuurd in juni 2020. - Antimicrobial Stewardship in NethMap: Het hoofdstuk over Antimicrobial Stewardship is opgenomen in NethMap 2020.
5. Bijdrage IC ABS.	5. Bijdrage IC ABS.	5. Activiteit wordt in 2021 uitgevoerd.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

- Korte toelichting van de uitvoering

Onze doelstelling om A-teams te ondersteunen bij het uitvoeren van hun taken is goed verlopen ondanks de COVID-19 pandemie. Met name zijn er concrete stappen gezet bij de AMSM: het aantal ziekenhuizen dat interesse heeft neem toe, er is een duidelijke governance afgesproken, er is afstemming bereikt met de werkgroep surveillance over wie welke data uitvraagt, er is een werkzame datadictionary en de eerste stappen voor interactief dashboard zijn gezet. De jaarlijkse vragenlijst heeft aanknopingspunten gegeven om te werken aan indicatoren voor het functioneren van A-teams – dit wordt in 2021 verder opgepakt. De kosten voor de AMSM zijn betaald door de NIV vanuit een SKMS subsidie. De jaarlijkse ontmoeting van A-teams en ondersteuners op 02-12-2020 is zeer geslaagd geweest.

- Deelactiviteit B2 - Communicatie Resistentie en Antibioticabeleid

Werkzaamheden	**Beoogd resultaat**	**Behaald resultaat**
1. SWAB Symposium.	1. SWAB symposium.	1. SWAB Webinar georganiseerd door het bestuur.
2. Uitbereiding, onderhoud en hosting SWAB website.	2. Website www.swab.nl voor professionals, andere stakeholders en publiek.	2. Vernieuwde SWAB website is live sinds 14-01-2020 en website functionaliteiten zijn uitgebreid.

- Korte toelichting van de uitvoering

In verband met de COVID-19 pandemie heeft er geen live SWAB symposium plaatsgevonden op de beoogde datum. Wel heeft het bestuur – na overleg met het RIVM – in het kader van de Antimicrobial Awareness week op 18-11-2020 een Webinar georganiseerd. Er waren 465 deelnemers live aanwezig en de Webinar is beoordeeld met een 7,8 gemiddeld. Het Webinar is zeer positief ontvangen, het bestuur wil dit Webinar dan ook vanaf nu jaarlijks organiseren tijdens de wereldwijde ‘Antimicrobial awareness week’.

Het doel van de SWAB website is het bevorderen van kennis over resistentievorming en antibioticabeleid in Nederland, om daarmee het gebruik van antibiotica te optimaliseren. Via de website heeft de gebruiker ook kosteloos toegang tot de SWAB richtlijnen, NethMap en het Nationale Antibioticaboekje van de SWAB. Op de website staat ook uitgebreide informatie voor niet-professionals en de Nederlandse bevolking. Het beheer van de website gebeurt door de beleidsmedewerker waardoor wijzigingen direct doorgevoerd kunnen worden en direct te zien zijn op de website. In 2019 zijn de werkzaamheden uitgevoerd voor het volledig moderniseren en reviseren. De ontwikkeling van de nieuwe website is voorspoedig verlopen, op 14-01-2020 is de nieuwe SWAB website gelanceerd. Door onze vernieuwde website kunnen we alle zorgprofessionals, beleidsmakers en andere geïnteresseerden nog beter informeren en ondersteunen bij het optimaliseren van de kwaliteit van het antibioticabeleid in Nederland. Gedurende het jaar 2020 is er gewerkt aan diverse uitbreidingen van de SWAB website, zowel aan de voorkant (website) als aan de achterkant (CMS). Vooruitlopend op de oorspronkelijke planning zijn al extra functies, zoals het categoriseren van de FAQ, het ontwikkelen van een webcrawler en de techniek voor het versturen van een nieuwsbrief gerealiseerd. Verdere functies zullen naar verwachting in Q1 van 2021 volledig beschikbaar komen om de functionaliteit voor externe gebruikers en de SWAB met werkgroepen continue verder te ontwikkelen.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2.3 Werkgroep Antibioticaresistentie

Doelstellingen:

- Expertise Surveillance Antibioticaresistentie
- Coördinatie van de Werkgroep Gevoeligheidsbepalingen; vaststellen breekpunten; expertise gevoeligheidsbepalingen

- Deelactiviteit C1 - Coördinatie van Werkgroep surveillance antibioticaresistentie (antibioticaresistentie en gevoeligheidsbepalingen)

Werkzaamheden	Beoogd resultaat in meetbare termen	Behaald resultaat
1. Expertise antimicrobiële resistentie; coördinatie werkgroep; analyse resistentiegegevens NethMap.	1. NethMap 2020.	1. Resultaat behaald, NethMap is op schema uitgekomen.
2. Breekpunten vaststellen en updaten, coördinatie werkgroep Gevoeligheidsbepalingen; expertise Gevoeligheidsbepalingen.	2. EUCAST-tabel 2020, updates & rationale documenten van de subcommittee etc.	2 Doelstellingen besproken en in 2021 verder aan werken.
3. Opzetten structurele samenwerking met ISIS-AR.	3. 2-4 meetings met ISIS-AR, opzetten concept samenwerkingsconvenant.	3 Niet gehaald, wordt in 2021 opgepakt.

- Korte toelichting van de uitvoering

Het laten doorgaan van de activiteiten is dit jaar sterk bemoeilijkt door de COVID-19 pandemie en de inzet van de leden van de werkgroep voor de bestrijding hiervan. Hiervoor heeft de SWAB in december 2020 – na overleg met het RIVM – een brief gestuurd naar Mw. S. David (RIVM) met een toelichting van de aangepaste activiteiten m.b.t. de instellingssubsidie 2020. We gaan ervan uit dat dit in 2021 wel weer goed gaat lopen. De afspraken zijn daarvoor inmiddels gemaakt. Vanwege de COVID-19 pandemie heeft de werkgroep niet alle activiteiten kunnen uitvoeren. Hierdoor bleek het niet goed mogelijk om vergaderingen te plannen. Er zijn afspraken gemaakt om te kijken naar de invulling van de activiteiten voor 2021, o.a. nieuwe surveillanceprojecten, en een betere betrokkenheid van de werkgroep bij de samenstelling en inhoud van NethMap.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2.4 Surveillance Antibioticagebruik in Nederland

Doelstelling: Surveillance van Antibioticagebruik in Nederland.

- Deelactiviteit D1 - Surveillance Antibioticagebruik in Nederland

Geplande werkzaamheden	Beoogd resultaat	Behaald resultaat
1. Intramurale surveillance	1. • Intramurale gebruiksgegevens 2019 op instellingsniveau verzamelen en analyseren (DDDs). • Intramurale gebruiksgegevens 2019 op patiëntniveau verzamelen en analyseren (DOTs). • Pilot gebruik van Proxyindicatoren.	1. Rapportage in NethMap 2021. Activiteit Pilot gebruik van proxyindicatoren is niet uitgevoerd. Hiervoor in de plaats is activiteit 2c uitgevoerd.
2. Extramurale surveillance	2a. Extramurale gebruiksgegevens 2019 op landelijk niveau (DDDs) en op regionaal niveau (DDDs).	2a. Rapportage in NethMap 2020. *Activiteit D1.2b en D1.2c zijn extra uitgevoerde activiteiten.* • 2b. Extramurale gebruiksgegevens 2019 op landelijk niveau in grammen; upload van gevraagde gegevens in Tessy database tbv ECDC conform protocol. • 2c. Databestand met uitkomsten van de SABEL kwaliteitsindicatoren (antibiotica voorschrijfkwaliteit in de eerste lijn) van de bij Pharmo aangesloten huisartspraktijken voor de periode 2010-2019; Sabel kwaliteitsindicatoren zijn uitgevraagd en geanalyseerd. Rapportage vindt plaats in 2021.
3. Antibioticagebruik in verpleeghuizen	3. Gebruiksgegevens van de verpleeghuizen over 2019 (DDDs).	3. Gebruiksgegevens over 2019 zijn verzameld en geanalyseerd. Rapportage is te vinden in NethMap 2021.
4. Rapportages	4. • Publicatie van de gebruiksgegevens in NethMap. • Feedback van gebruik in 2019 aan deelnemende ziekenhuizen en verpleeghuizen. • Rapportage over antibioticagebruik in Nederland aan ECDC. • Rapportage van zowel extramurale als intramurale gebruiksgegevens via de SWAB-site.	4. Zie hierboven. Feedback naar alle deelnemers verstuurd. Upload van gevraagde gegevens in Tessy database tbv ECDC conform protocol.
5. Commissiewerk	5. Activiteiten en expertise gedeeld met Kerngroep surveillance ABR, Werkgroep veterinair antibioticagebruik (WVAB) van de KNMvD en ECDC.	5. • Geparticipeerd binnen diverse overleggen t.b.v. activiteiten en expertise. Activiteiten voorzitter van de werkgroep bestond o.a. uit meerdere vergaderingen bijwonen Kerngroep ABR, input aan beleidsdocumenten. • Meerdere vergaderingen bijwonen WVAB, beoordeling diverse formularia diergeneeskunde; ESAC-Net DNCC phone meeting.

- Korte toelichting van de uitvoering

De werkgroep heeft haar activiteiten op de bekende wijze voortgezet. Surveillance van gebruiksgegevens over intra-en extramurale data zijn verzameld en zoals afgesproken in NethMap gerapporteerd. Er is veel werk gestoken in het AVG-proof maken van de uitvraag. De werkgroep heeft vanwege Corona maar twee keer vergaderd. Desondanks is het gelukt de werkzaamheden op de bekende wijze voort te zetten. NethMap 2020 is op tijd afgerond. In het najaar heeft de werkgroep veel werk gestoken in het aanpassen van de uitvraag van de intramurale gegevens zodat deze voldoet aan de voorwaarden van het nieuwe AVG-reglement. In de loop van het jaar mocht de werkgroep een nieuw lid verwelkomen: M. Sijbom, huisarts.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2.5 Beleidsvorming en sturing SWAB

Doelstelling: Het besturen van de Stichting om zo het rationaal gebruik van antimicrobiële middelen in Nederland verder te ontwikkelen. Teneinde de kwaliteit van zorg verder te verbeteren en duurzame inzet van deze middelen te borgen.

- Deelactiviteit E1 - Werkzaamheden dagelijks bestuur

Geplande werkzaamheden	Beoogd resultaat	Behaald resultaat
1. Dagelijks bestuur SWAB	1. • Minimaal 5 x bestuursvergadering en 10 x DB-vergadering. • Jaarverslag opgesteld. • Bestuur en Organisatie van de Stichting in zijn geheel, als dagelijkse verantwoordelijkheid. • Adviezen opstellen over antibioticabeleid en actuele vraagstukken.	1. • 4x vergadering i.v.m. COVID-19 van de deelnemersraad met het bestuur en 20x DB vergadering. • Rapportage van de activiteiten van de Stichting in het Jaarverslag 2020, deze is gepubliceerd op de SWAB website. • Adviezen over actuele vraagstukken zijn opgesteld en gepubliceerd op de SWAB website (±4).
2. Beleidsvorming en implementatie	2. • Werkzaamheden beleidsmedewerker • Beleidsaanbevelingen • Projectdocumenten samengesteld door Beleidsmedewerker • Project coördinatie, beheer website • Administratieve ondersteuning bestuurstaken	2. Werkzaamheden beleidsmedewerker gecontinueerd en zijn uitgevoerd zoals beschreven. Secretaresse is aangesteld voor administratieve ondersteuning van bestuurs en beleidstaken, en voor ondersteuning van de werkzaamheden binnen de Stichting als geheel.
3. Professionalisering	3. Procesverbetering, ontwikkeling verbeterde governance van data, visiedocument SWAB. Slagkracht om in te kunnen pelen op actuele ontwikkelingen (COVID-19).	3. • Data governance protocol bestaande uit AVG-document, reglement en SOP/ beoordelingscriteria is opgesteld en in gebruik. De SWAB heeft een leidende en coördinerende rol genomen in de samenstelling van de behandeladviezen van COVID-19 in de Ned. ziekenhuizen. • Overleg en afstemming (telefonisch, per online vergadering en/of live) van het beleid met moederverenigingen (NVII/NIV, NVMM, NVZA), verdere betrokken verenigingen (NVIC, NVK, NHG, Verenso, KNMvD, KNMP) en andere stakeholders (RIVM, FMS, CBG, CIBG, IGJ, ABR zorgnetwerken, enz.) heeft plaatsgevonden. • Samenwerkingsafspraken en/of samenwerkingsovereenkomsten opstellen met moederverenigingen, betrokken verenigingen en andere stakeholders.

- Korte toelichting van de uitvoering

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de sturing en organisatie van de Stichting, en voor het dagelijks werk dat hiervoor moet worden verricht. Zij initieerde en coördineerde de activiteiten van de Stichting en kwam daartoe een aantal malen bijeen, naast vele telefonische/online vergaderingen. Een van de belangrijkste taken van de SWAB is het uitstippelen van optimaal beleid in ziekenhuizen op het gebied van verantwoord antibioticagebruik. Dit omvat naast de effectieve behandeling zowel het voorkomen van resistentie als, indien eenmaal opgetreden, een adequate behandeling. Voorbeelden van de instrumenten die de SWAB hiervoor heeft ontwikkeld in de loop van de jaren zijn: surveillance van resistentie, surveillance van gebruik, ontwikkeling van richtlijnen voor antibioticagebruik, het ontwikkelen van het antibioticaboekje SWAB-ID en Antimicrobial Stewardship. Inmiddels wordt in de ziekenhuizen met deze instrumenten gewerkt. Het door ontwikkelen van beleid op het terrein van optimaal antibioticagebruik gebeurde in 2020 dan ook in

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

continue afstemming met het veld. Het bestuur heeft volgens planning een aantal nieuwe richtlijnen goedgekeurd en naar aanleiding van actuele vraagstukken ad hoc nieuwe adviezen opgesteld over actuele antibioticabeleid, deze adviezen zijn gepubliceerd op de SWAB-website. De activiteiten en diensten zijn van publiek belang. Echter is voor bepaalde activiteiten i.v.m. met de EU/NL-regelgeving over voorkomen van ongeoorloofde staatssteun en aparte toetsing en motivatie door de overheid noodzakelijk. Ook voor 2020 heeft de SWAB voor de desbetreffende activiteiten een 'Diensten van algemeen economisch belang' (DAEB) verklaring verkregen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

In 2020 werd de gewenste bestuurlijke vernieuwing en professionalisering van de SWAB door het dagelijks bestuur voortgezet om processen toekomstbestendig te maken. In 2019 werden hierin al grote stappen gezet, in 2020 werd de professionalisering voortgezet door verder te werken aan de governance van data die de SWAB beheert. De SWAB heeft hiervoor een data governance protocol opgesteld, bestaande uit een AVG-document, reglement en SOP/beoordelingscriteria en is inmiddels in gebruik. Op 14-01-2020 is de nieuwe SWAB website gelanceerd. Tussen 01 februari 2020 en 31 december 2020 waren er 237.252 gebruikers die in deze periode ten minste één sessie hebben gestart. De organisatie is verder uitgebreid, op dit moment zijn er circa 150 medisch professionals zeer betrokken bij de activiteiten van SWAB. In 2020 vond continuering plaats van de werkzaamheden van de beleidsmedewerker. Tevens is er een secretaresse parttime aangesteld voor de administratieve ondersteuning van het werk van de Stichting. Om bovenstaande punten te realiseren en om tot meer doelmatig en strategisch bestuur te komen, vergaderde het dagelijks bestuur (naast de vergaderingen met de deelnemersraad) 1x per 2 weken (meestal telefonisch of online) en ad hoc op korte termijn indien noodzakelijk.

Tijdens de COVID pandemie is één SWAB vergadering (april 2020) afgezegd. Er hebben totaal vier SWAB vergaderingen van de deelnemersraad met het bestuur plaatsgevonden, dit was zowel live als digitaal. De SWAB heeft de werkgroep bacteriofagen opgeheven. Ondanks meerdere inspanningen is het niet gelukt om een geschikte voorzitter te vinden en lijkt ook de urgentie van deze beoogde werkzaamheden minder hoog.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

2.2.6 NethMap

Doelstelling: Eindredactie NethMap tezamen met CIb en in afstemming met MARAN.

- Deelactiviteit F1 - Eindredactie NethMap met CIb

Werkzaamheden	Beoogd resultaat	Behaald resultaat
1. Redactie NethMap en mede hoofdredacteurschap NethMap 2020, presentatie NethMap gegevens etc.	1. NethMap 2020/MARAN	1. NethMap/MARAN is volledig en op tijd opgeleverd. NethMap data zijn gepresenteerd tijdens SWAB Webinar op 18-11-2020.
2. Digitalisering & E-summary	2. Digitalisering & E-summary NethMap 2020	2. Is door gebrek aan tijd niet doorgegaan in 2020 (i.v.m. COVID-19) en is doorgeschoven naar 2021.

- Korte toelichting van de uitvoering

In goede samenwerking met alle betrokken partijen (auteurs, redactieleden enz.) is NethMap op schema tot stand gekomen en gepubliceerd op 25 juni 2020. Ondanks de moeilijke periode heeft iedereen zich optimaal ingespannen met als resultaat NethMap 2020 met (wederom) waardevolle gegevens over de stand van zaken op het gebied van resistentie en antibioticumgebruik. Gelukkig bleek heel veel per mail, telefonisch en in enkele gevallen via Zoom of andere videoverbinding te kunnen plaatsvinden. Vanwege de COVID-19 pandemie hebben de activiteiten met betrekking tot digitalisering en E-summary van NethMap niet kunnen plaatsvinden. Hiervoor heeft de SWAB in december 2020 – na overleg met het RIVM – een brief gestuurd naar Mw. S. David (RIVM) met een toelichting van de aangepaste activiteiten m.b.t. de instellingssubsidie 2020. Deze activiteit is doorgeschoven naar 2021.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

3) Samenvatting & milestones: terugblik en vooruitkijken naar de nabije toekomst

De Stichting bestaat uit een dagelijks bestuur, deelnemersraad en diverse werkgroepen waarbij gewerkt wordt volgens de Statuten en een huishoudelijk reglement. Binnen de organisatie zijn ruim 150 professionals actief. De aangestelde beleidsmedewerker en secretaresse ondersteunt en faciliteert het bestuur en de Stichting in al haar taken en activiteiten. Om de doelstellingen adequaat uit te kunnen voeren moet er veel werk verzet worden. Onze kernactiviteiten zijn ondergebracht in de werkgroepen met ieder hun eigen doelstelling en verantwoordelijkheden. Het afgelopen jaar heeft de SWAB ondanks de COVID-19 pandemie, de werkzaamheden grotendeels zoals gepland uitgevoerd. Daarnaast zijn in verband met de COVID-19 pandemie op heel korte termijn een aantal extra verantwoordelijkheden opgenomen.

Vanaf het begin van de COVID-19 pandemie in Nederland heeft de SWAB de coördinatie, inhoudelijke samenstelling en communicatie van de adviezen t.a.v. de medicamenteuze behandeling voor patiënten met COVID-19 op zich genomen. De FMS werd als partner hierin betrokken en de redactiegroep werd uitgebreid om een nog bredere expertise op te nemen. Inmiddels (dd juli 2021) zijn er 21 versies van dit document en tientallen tussentijdse addenda gepubliceerd, eerst als ad hoc adviesdocument en sinds augustus 2020 als SWAB/FMS-leidraad. De SWAB zal in 2021 beginnen met het verder ontwikkelen van de leidraad naar een richtlijn.

Het bestuur kijkt samen met de deelnemersraad en de leden van de werkgroepen ook wat de andere activiteiten betreft tevreden terug op het jaar 2020. De update naar SWAB-ID 3.0 – het nationale antibioticumformularium – is eind 2019 afgerond. In de loop van 2020 zijn er een aantal inhoudelijke updates geweest na inventarisatie van gebruikerswensen. Hierdoor zijn er een aantal extra technische modaliteiten beschikbaar. De SWAB website en de A-team website zijn geïntegreerd. De vernieuwde responsive website is sinds begin 2020 live en heeft een verbeterde achterliggende techniek. Door onze vernieuwde website kunnen we alle zorgprofessionals, beleidsmakers en andere geïnteresseerden nog beter informeren en ondersteunen bij het optimaliseren van de kwaliteit van het antibioticabeleid in Nederland. In 2020 is er één nieuwe richtlijn opgestart (Acute infectieuze diarree) en zijn er twee nieuwe richtlijnen (Sepsis en Urineweginfectie), twee nieuwe richtlijn addenda (addendum CAP richtlijn en addendum Schimmelrichtlijn) en één leidraad (Medicamenteuze behandeling voor patiënten met COVID-19) vastgesteld. In 2020 werd de bestuurlijke vernieuwing en professionalisering van de SWAB door het dagelijks bestuur voortgezet om processen toekomstbestendig te maken. In 2020 is er een data governance protocol opgesteld bestaande uit een AVG-document, reglement en SOP/beoordelingscriteria. Deze is inmiddels in gebruik. Het afgelopen jaar heeft de Stichting ook weer actief de samenwerking opgezocht met de moederverenigingen en diverse stakeholders. Daarbij zijn er samenwerkingsafspraken en/of samenwerkingsovereenkomsten opgesteld. Helaas kon het jaarlijkse SWAB-symposium in juni niet doorgaan i.v.m. de COVID-19 pandemie. In plaats daarvan heeft het bestuur in het kader van de Antimicrobial Awareness week een Webinar georganiseerd waarbij 465 deelnemers online aanwezig waren. Het jaarlijkse nationale A-team meeting heeft digitaal plaatsgevonden. Al deze activiteiten waren belangrijke milestones die het afgelopen jaar behaald zijn.

Vooruitkijkend vragen de ontwikkelingen met betrekking tot antimicrobiële resistentie en snel opvolgende veranderingen in de geneeskunde als ook in de maatschappij, dat de Stichting slagvaardig (snel en doelmatig) kan inspelen op nieuwe uitdagingen. Belangrijke doelen in 2021 zijn o.a. het continu blijven verbeteren van de efficiëntie van processen en goede communicatie, mede door verdere ontwikkeling van de website en een met regelmaat uitkomende nieuwsbrief blijft aan de orde. In 2021 start de herziening van de SWAB-richtlijn ‘CAP’. Daarnaast zal in 2021 de nieuwe SWAB-richtlijnen ‘Handelswijze bij vermoeden antibioticumallergie’, ‘Koorts bij neutropenie’ en ‘Bot- en gewrichtsinfecties’ geaccordeerd worden. Centraal in het werk blijft dat de Stichting handelt vanuit de inhoudelijke kennis die rust bij allen die

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

werkzaam zijn voor de Stichting. Alleen door gezamenlijke inspanning, doorzettingsvermogen en nieuw initiatief kan de Stichting de doelstellingen bereiken.

Al met al zijn de beoogde werkzaamheden en projecten succesvol afgerond en heeft de Stichting in 2020 belangrijke doelen behaald. Bovenal heeft de SWAB in 2020, middels haar activiteiten in respons op de COVID-19 pandemie laten zien dat zij een slagvaardige organisatie is, leidinggevend aangaande antimicrobiële therapie in Nederland, en met een groot maatschappelijk belang. De SWAB is goed voorbereid om in 2021 en op langere termijn haar taken succesvol uit te oefenen.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

4) Bijlagen

- Bijlage A - Bijzondere activiteiten & prestaties in 2020
- Bijlage B - Aankondiging SWAB Webinar op 18 november 2020
- Bijlage C - Aankondiging A-team meeting op 02 december 2020

Bijlage A

Bijzondere activiteiten & prestaties in 2020

• In verband met de COVID-19 pandemie in 2020 zijn er een aantal extra activiteiten uitgevoerd die te maken hebben met de SARS-CoV-2 uitbraak, maar niet waren opgenomen in de aanvraag van de instellingssubsidie 2020. Zo is de SWAB verantwoordelijk voor de leidraad 'Medicamenteuze behandeling voor patiënten met COVID-19', is er een COVID-19 addendum gemaakt op de SWAB CAP richtlijn en is er een COVID-19 addendum gemaakt op de SWAB schimmelrichtlijn.

• Het overgrote deel van de Nederlandse ziekenhuizen maakt nu gebruik van SWAB-ID als basis voor het lokale digitale antibioticumboekje.

• De data in NethMap lieten opnieuw zien dat de Nederlandse zorg op verantwoorde en zuinige wijze omgaat met antibioticumgebruik (laagste van Europa), en dat de continue aandacht voor resistentieproblematiek er toe leidt dat ook de resistentie tegen antibiotica stabiel en laag is (in vergelijking met andere landen in Europa).

• In het kader van de Antimicrobial Awareness week heeft de SWAB voor het eerst een Webinar georganiseerd, deze is beoordeeld met een 7,8.

• Het jaarlijkse nationale A-team meeting en A-team ondersteunersmiddag hebben met een dagvullend programma digitaal plaatsgevonden en zijn beoordeeld met een 8,1.

In het bijzonder danken wij alle professionals die zijn betrokken bij de SWAB deelnemersraad en diverse werkgroepen voor het continueren van haar geplande werkzaamheden en tevens het snelle schakelen en proactief uitvoeren van extra activiteiten tijdens de bijzondere omstandigheden van de COVID-19 pandemie.

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

Bijlage B

Stichting Werkgroep Antibioticabeleid

SWAB WEBINAR

Woensdagavond 18 november 2020, Virtueel

Programma bekend & inschrijving geopend

Tijdens de wereldwijde 'Antibiotic Awareness Week' in november, organiseert de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid (SWAB) op **18 november in de avond** een breed geaccrediteerd webinar. In dit kosteloze webinar komen onder meer de laatste gegevens wat betreft de antimicrobiële resistentie in Nederland en de veranderingen in de richtlijn voor de behandeling van Sepsis aan bod. Natuurlijk is er ook aandacht voor het gebruik van antibacteriële- en antifungale middelen bij patiënten die in het ziekenhuis zijn opgenomen wegens COVID-19.

Een breed programma dus, waarin het zorgvuldig, maar wel doeltreffend gebruik van antimicrobiële therapie centraal staat. Het webinar is geaccrediteerd en open voor zorgprofessionals* (medisch specialisten, ziekenhuisapothekers, AIOS, ANIOS, deskundigen infectiepreventie en verpleegkundigen).

Direct registreren

Programma – Antibiotic Awareness Week 2020, a national SWAB Webinar. Host: Mark de Boer, Paul van der Linden & Bhanu Sinha.	
19:00 uur	Livestream open
19:30 uur	Opening
19:40 uur	Highlights of NethMap 2020 *Kees Verduin, arts-microbioloog, PAMM*
20:00 uur	COVID en goed gebruik van antibiotica *Elske Sieswerda, arts-microbioloog, Amsterdam UMC*
20:20 uur	De nieuwe SWAB Sepsis richtlijn, what's new? *Joost Wiersinga, internist infectioloog, Amsterdam UMC*
20:40 uur	COVID en goed gebruik van antifungale middelen *Paul Verweij, arts-microbioloog, Radboud UMC*
21:00 uur	Bespreking vragen met sprekerspanel
21:15 uur	Einde SWAB webinar

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij:

- Nederlandse Internisten Vereniging (NIV)
- Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA)
- Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC)
- Nederlandse vereniging Kindergeneeskunde (NVK) **toegekend met 2 punten**
- Vereniging voor Hygiëne & Infectiepreventie in de Gezondheidszorg (VHIG)

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

Bijlage C

Stichting Werkgroep Antibioticabeleid

SWAB A-TEAM meeting / A-TEAM ondersteunersmiddag

Woensdag 2 december 2020, Virtueel

Programma bekend & inschrijving geopend

Op 2 december aanstaande organiseert de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid (SWAB) de jaarlijkse SWAB A-team meeting. Deze digitale bijeenkomst bestaat uit een ochtendprogramma voor A-teams en een middagprogramma voor A-team ondersteuners.

SWAB A-TEAM MEETING

Het ochtendprogramma wordt gevuld met presentaties die A-teams praktische informatie geven over hoe zij hun werkzaamheden kunnen optimaliseren en die inspiratie bieden voor toekomstige activiteiten. We richten ons onder andere op OPAT en het genereren van spiegelinformatie m.b.v. automatische data-extractie. Daarnaast gaan A-teams virtueel speeddaten over zaken als: Waar ben je als A-team trots op en kunnen andere A-teams van leren, en voor welke mislukkingen kun je andere A-teams behoeden?

Ochtendprogramma - Nationale SWAB A-team meeting op 2 december 2020 Host: Reinier van Hest & Jaap ten Oever	
08:30	Livestream open
09:00	Opening
09:05	Antimicrobial stewardship monitor: toekomst en toepassingen *Jaap ten Oever, SWAB/Radboudumc en Berend Beishuizen, RIVM*
09:30	Optimalisatie van OPAT • Praktijkgids *(Ralf Stemkens, Radboudumc)* • Financiering van OPAT *(Bas van Vlijmen, Radboudumc)* • De farmaceutische en farmacologische aspecten van OPAT *(Tessa Leenders, ETZ)* • De rol van de OPAT-verpleegkundige *(Ingeborg Groothuis, Antonius Ziekenhuis)*
10:30	Pauze
10:50	Van probleem naar oplossing: reductie van carbapenemgebruik op de afdeling hematologie *Jara de la Court, AUMC*

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12

Registreer voor het ochtendprogramma

Inschrijfdeadline: vrijdag 27 november 12:00

Medisch specialist 125 EUR

A(N)IOS 75 EUR

DIP verpleegkundige 50 EUR

Registreer hier

Accreditatie

Accreditatie voor het ochtendprogramma is aangevraagd bij:

- Accreditatiebureau Kwaliteitsregister V&V en Register Zorgprofessionals
- Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) **toegekend met 3 punten**
- Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC) **toegekend met 3 punten**
- Nederlandse Vereniging voor Medische Microbiologie (NVMM)
- Nederlandse Vereniging van Ziekenhuisapothekers (NVZA) **toegekend met 3 punten**
- Vereniging voor Hygiëne & Infectiepreventie in de Gezondheidszorg (VHIG)

A-team ondersteunersmiddag

Aansluitend aan de SWAB A-team meeting wordt er een digitale bijeenkomst georganiseerd voor *A-team ondersteuners. Er zijn geen kosten verbonden aan de inschrijving. U meldt zich aan door een mail te sturen naar: i.groothuis@antonius-sneek.nl*

Bekijk hier het middagprogramma

Symposium secretariaat | Congress Care | Europalaan 16 | 5332 BC 's-Hertogenbosch
+31 73690 14 15 | info@congresscare.com | www.congresscare.com

Download van SWAB.nl | 2026-10-30 01:12